

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

वर्ष १४, अंक १७, पृष्ठ-६, ने.सं. ११३७ गुंला श्व. पञ्चमी, ति. सं. २०७४ आषाढ १३ गते शुक्रबार JULY 2017 मूल्य रु. ५।-

कोरिया युद्धमा पराजय-साम्राज्यवादको लागि विपद्

भक्तपुर । सन् १९५०-५३ को कोरियाली पितृभूमि मुक्ति युद्धमा प्रजग कोरियाले प्राप्त गरेको विजयको अवसरमा हरेक वर्षको जुलाई २७ मा मनाउने गरेको विजय दिवस बिहीबार नेपालमा पनि मनाइयो ।

६४ औं विजय दिवसको अवसरमा कोरिया पुनः एकीकरण सहयोग समिति र कोरिया अध्ययन मण्डलको संयुक्त आयोजनामा 'कोरिया प्रायः द्विपको वर्तमान स्थिति' विषयक प्रवचन कार्यक्रम ख्वप इन्जिनियरिङ कलेजमा भएको हो ।

कार्यक्रममा बोल्दै नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) ले कोरिया प्रायः द्विप पुनः एकीकरणको

लागि चीन र जापान बाधक बनेको भन्ने नेपालका केही बुद्धिजीवीमा गलत दृष्टिकोण रहेको बताउनुभयो । कोरिया प्रायः द्विपको द्वन्द्व उत्तर र दक्षिण कोरियाबीचको द्वन्द्व नभएको प्रष्ट पार्दै उहाँले

कोरियाली जनताको लडाईँ संरा अमेरिकी साम्राज्यवादविरुद्ध भएको बताउनुभयो ।

प्रजग कोरियाले आफ्नो रक्षा बजेटको एक प्रतिशतमात्र सामाजिक क्षेत्रमा

लगानी गर्न सके त्यहाँका जनताको जीवनस्तरमा दोब्बर प्रगति हुने प्रसङ्ग उल्लेख गर्दै अध्यक्ष रोहितले तर साम्राज्यवादी देशको युद्धधम्कीकै कारण प्रजग कोरियाले हतियार उत्पादनमा पैसा खर्च गरिरहनु परेको प्रष्ट पार्नुभयो ।

'कमजोर र संरा अमेरिकी साम्राज्यवादलाई हाँक दिन नसक्ने डराकजस्ता देशलाई संरा अमेरिकाले सिध्याई दियो । तर आफ्नै भरमा उभिएर सोन्गुन नीतिअनुसार शक्तिशाली बनेको प्रजग कोरियालाई साम्राज्यवादले आक्रमण गर्न सकेको छैन । आफ्नै भरमा नभई अरु देशको भरमा टिकेको देश कमजोर हुने रहेछ

क्रमशः पृष्ठ ३ मा

अध्यक्ष रोहितसित अगुवा कार्यकर्ताको अन्तरसंवाद

काठमाडौँ । नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) संग नेपाल मजदुर किसान पार्टी काठमाडौँ जिल्ला समितिका अगुवा कार्यकर्ताहरूको शनिबार अन्तरसंवाद कार्यक्रम भयो ।

कार्यक्रममा अध्यक्ष रोहितले कार्यकर्ताहरूले निराशा त्यागी उच्च मनोबलका साथ सांगठनिक गतिविधिमा लाग्नुपर्ने बताउनुभयो ।

जनता कहिल्यै हार्दैन भनेर जनताको पक्षमा काम गर्ने पार्टी पनि कहिल्यै नहार्ने उहाँले

स्पष्ट पार्नुभयो ।

स्थानीय तहको निर्वाचनमा पार्टीका उम्मेदवारहरूले पाएको सैद्धान्तिक मत भएकोले अन्य दलहरूको लागि पनि चुनौती भएको बताउँदै अध्यक्ष रोहितले विगतका निर्वाचनमा जस्तै यो निर्वाचनमा पनि शासक पार्टीहरूले भूटा आश्वासन, पैसा, टीशर्ट, क्याप वितरण गरी निर्वाचन आचारसंहिता उल्लंघन गरेको आरोप लगाउनुभयो ।

यो पूँजीवादी चुनावको नाङ्गो रूप हो । यसको विरोधमा कार्यकर्ताहरूले गतिविधिलाई तीव्र क्रमशः पृष्ठ ६ मा

जनसेवामा इ-लर्निङ्ग पद्धतिबाट ब्याट्री उत्पादन तालिम

पाँगा । जनसेवा माध्यमिक विद्यालयमा अनलाइन मार्फत पानासोनिक ब्याट्री उत्पादन गर्ने तालिम आइतबार दिइयो ।

ब्याट्रीको उत्पादन र प्रयोगबारे प्रत्यक्ष जानकारी दिने क्रममा जापानबाट बिमला श्रेष्ठले द्वैमासिक रूपमा प्रष्ट पार्नुभएको थियो ।

जनसेवाको हलमा ४० जना विद्यार्थीहरूलाई संयुक्त रूपमा ब्याट्री बनाउने तालिम दिनुको साथै व्यावहारिक रूपमा ब्याट्री बनाएर पनि देखाएको थियो ।

जापान र नेपालको जनसेवाबीच अनलाइन प्रत्यक्ष तालिम विहान दुई चरणमा सम्पन्न गरेको थियो ।

कीर्तिपुर नगरपालिकाद्वारा पत्रकार भेटघाटः समृद्ध कीर्तिपुर बनाउने अठोट

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर नगरपालिकाले असार २८ गते सम्पन्न प्रथम नगरसभाबाट पारित नीति तथा कार्यक्रम र विनियोजित बजेट पत्रकार भेटघाटमार्फत साउन ८ गते सार्वजनिक गरियो ।

नगरसभद्वारा पारित कार्यक्रम सफल कार्यान्वयन गर्न आम नगरवासीको एकताबद्ध प्रयासले समृद्ध कीर्तिपुर निर्माण अभियान सफल बनाउन अपिल गरेको छ ।

प्रेस विज्ञप्तिमा २२ बुँदे नीति तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गरेका छन् भने बजेट बाँडफाँटमा

शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, भौतिक पूर्वाधार समाज कल्याण, सम्बृद्ध

कीर्तिपुर कार्यक्रम, फोहोरमैला तथा ढल व्यवस्थापन कार्यक्रम पर्यटन,

संस्कृति प्रवर्द्धन, खेलकुद विकास कार्यक्रम, अन्य र साधारण विकास कार्यक्रमको लागि रु.७९,५६,९४,०००।- विनियोजन गरेका छन् ।

ती मध्ये चालु खर्च रु.१२,६६,०५,०००।- र पूँजीगत खर्चतर्फ रु.५५,९५,९४,०००।- एवं शिक्षा, स्वास्थ्यतर्फको सशर्त खर्च रु.१०,९४,९५,०००।- रहेको छ ।

वडा स्तरीय विकास गर्न प्रति वडा ५० लाख र ४ र ६ वडाको लागि ७० लाख गरी ५,४०,००,०००।- विनियोजन गरेको छ ।

कीर्तिपुर माविद्वारा विद्यार्थी सम्मानित

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर माध्यमिक विद्यालयबाट एसईई परीक्षा उत्तीर्ण विद्यार्थीहरूलाई साउन ७ गते एक कार्यक्रम गरी सम्मान गरिएको छ ।

कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि वडा नं. ९ का वडा अध्यक्ष गंगाराम महर्जनले विद्यार्थीहरूलाई सम्मान गर्दै कीर्तिपुर नपाभिन्नका सामुदायिक विद्यालयको स्तर

उठाउन विशेष योजना बनाएको बताउनुभयो । वहाँले सरकारी विद्यालयलाई २० वटा कम्प्युटर र फ्रि वाईफाई विद्यालय बनाउने योजना रहेको बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका सल्लाहकार प्रा.डा. रामकृष्ण महर्जन उच्च शिक्षामा विद्यालयमा भन्दा धेरै क्रमशः पृष्ठ ६ मा

कीर्तिपुरमा शिक्षा सम्बन्धी रणनीति विषयमा कार्यशाला गोष्ठी सम्पन्न

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर नगरपालिकाको आयोजनामा साउन ११ गते राराहिल मेमोरियल स्कूलमा 'कीर्तिपुर नगरपालिका र शिक्षा सम्बन्धी रणनीति' विषयमा कार्यशाला गोष्ठी सम्पन्न भयो ।

गोष्ठीमा विषय प्रवेश गर्दै पूर्व उपकुलपति प्रा.डा. हिरा बहादुर महर्जनले नेपालमा शिक्षा नीति विभेदकारी भएकोले अब नगरपालिकामा आएको अधिकार प्रयोग गरी गुणस्तरीय बनाउनुपर्ने बताउनुभयो । २०४८ मा राष्ट्रिय शिक्षा ऐन आएपनि व्यवस्थित र व्यावहारिक नभएको भन्दै नेपालमा अहिले नीजि, सरकारी र सामुदायिक विद्यालयको रूपमा रहेको छ भन्नुभयो ।

शिक्षाको विकासमा राजनैतिक दलहरूको ठूलो हात

रहने भएकोले सबै मिलेर अगाडि बढ्न सकेमा कीर्तिपुरमा शिक्षाको विकास हुने भन्नुभयो ।

कार्यक्रममा प्रा.डा. राजेन्द्र ध्वज जोशीले पावर प्वाइन्टमार्फत शिक्षा ऐनबारे, विद्यालयको चाहना के हुने ? सामुदायिक विद्यालय र सरकारको सम्बन्ध, सिकाई गर्ने तरिका, शिक्षामा अनुदानको आधार, शिक्षक व्यवस्थापन, आदिबारे प्रष्ट पार्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा प्रा.डा. शिवशरण महर्जनले कीर्तिपुरमा शिक्षाको विकास गर्न कुनै समस्या नदेखेको भन्दै कीर्तिपुर नगरपालिका आफैले शिक्षालय खोल्नुपर्ने बताउनुभयो । त्रिवि अन्तर्गत धेरै जग्गा रहेपनि शिक्षा मन्त्रालयबाट अन्य ठाउँमा भवन निर्माण गर्दैछ

भन्नुभयो ।

दशरथ बानियाले शिक्षा क्षेत्रमा राजनीतिक मनोमानी गर्नु दिनुहुँदैन । सबै विषयका ज्ञाताहरू समेटी गुरु योजना बनाउनुपर्ने बताउनुभयो ।

सिद्धि बहादुर महर्जनले कीर्तिपुर शैक्षिक विद्रुत वर्गको स्थान भैसकेकोले शिक्षाको विकासमा नेपाल प्रभावकारी शिक्षा समिति बनाएर जानुपर्ने बताउनुभयो ।

नन्दकुमारी महर्जनले कुन विद्यालयलाई केको आवश्यकता पर्दछ नेपाल अध्ययन गर्न आग्रह गर्नुभयो । विद्यालय राम्रो बनाउन व्यवस्थापन समिति सक्रिय हुनुपर्ने बताउँदै शिक्षालाई जिविकोपार्जनको लागि सक्षम नागरिक तयार गर्ने संस्थाको रूपमा विकास गर्नुपर्ने बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा शम्भुराम महर्जन, नारायण महर्जन, तुलसीदास महर्जन, राजेन्द्र महर्जन लगायतले शिक्षाको विकासमा सबैसँग सहकार्य गरी जानुपर्ने, आफ्नो एकलौटी ढंगले जान नहुने बताउनु भएको थियो । कार्यक्रममा नगरपालिकाका प्रमुख रमेश महर्जनले शिक्षाको विकासको लागि विद्यालयमा शिक्षाविदहरू पठाउने र आवश्यक अध्ययन अनुसन्धान सहित शिक्षाको विकासमा प्रभावकारी काम गर्ने बताउनु भयो ।

कार्यक्रमको संचालन गर्दै शिक्षाविद् प्रा.डा. रामकृष्ण महर्जनले शिक्षाको विकास गर्न अन्य नगरपालिकाबाट पनि ज्ञान सिक्नुपर्ने बताउनुभयो ।

मन्त्रिपरिषद् विस्तारः कीर्तिपुरका सांसद केसी मन्त्री

काठमाडौँ । प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले दोस्रो पटक मन्त्रिपरिषद् विस्तार गर्नुभएको छ ।

बुधबार विस्तारित मन्त्रिपरिषद्मा नेपाली काँग्रेसबाट यज्ञबहादुर थापा (कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला), सञ्जय गौतम (सिंचाई), रामकृष्ण यादव (कृषि), राजेन्द्रकुमार केसी (युवा तथा खेलकुद), भीमसेनदास प्रधान (रक्षा), अम्बिका बस्नेत (सहकारी तथा गरिवी), मोहनबहादुर बस्नेत (सूचना तथा संचार), वीरबहादुर बलायर (भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात), मीनबहादुर विश्वकर्मा

(वाणिज्य) र महेन्द्र यादव (

क्रमशः पृष्ठ ६ मा

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०८६ चैत्र २० गते शहादत अमर सहिद

लनबहादुर महर्जन
वि.सं. २००६ माघहिराकाजी महर्जन
वि.सं. २०१७ माघराजमान माली
वि.सं. २०२५ मंसिरराजेन्द्र महर्जन
वि.सं. २०३० चैत

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १४, अंक १७, २०७४ श्रावण १३ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेस्कटप

सम्पर्क कार्यालय: जहुँ हिटी युवा क्लब - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

स्थानीय जनप्रतिनिधिको सम्पत्ति विवरण

स्थानीय तहको जनप्रतिनिधिहरूले पनि सम्पत्ति विवरण बुझाउनु पर्दछ। निर्वाचित भएको ६० दिनभित्र सम्पत्ति विवरण बुझाउन संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले सम्बन्धित निकायलाई निर्देशन दिएको थियो।

भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा ५ बमोजिम सार्वजनिक पद धारण गरेका व्यक्तिले सम्पत्ति विवरण अनिवार्य बुझाउनुपर्ने नियमानुसार यसपटकदेखि स्थानीय जनप्रतिनिधिले पनि सम्पत्ति विवरण फाराम भर्ने राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र सम्पत्ति विवरण शाखाले स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई आदेश दिएको थियो। विवरण महानगरपालिका, उपमहानगरपालिका र नगरपालिकाका प्रमुख, उपप्रमुख, वडा अध्यक्ष, गाउँपालिकाका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष र सबै निर्वाचित सदस्यहरूले बुझाउनुपर्ने छ।

यस सन्दर्भमा कीर्तिपुर नगरपालिकाको प्रथम बैठकले असार ११ गतेभित्र सम्पत्ति विवरण बुझाउन निर्णय गरेको थियो। मन्त्रालयको निर्देशन भन्दा पहिल्यै सम्पत्ति विवरण मागेपनि अहिलेसम्म कसैले पनि नबुझाएको नपा स्रोतबाट थाहा भएको छ।

सम्पत्ति विवरण समयावधि ६० दिन नाघिसक्दा पनि सम्पत्ति विवरण नबुझाएमा नबुझाउनेहरूको नामावली सार्वजनिक गरी कारवाही गर्ने अधिकार मन्त्रालयलाई दिएको छ।

भ्रष्टाचारबाट टाढा रहन अकुट सम्पत्ति पदवहाली रहँदा नकमाओस् भनी सम्पत्ति विवरण मागेको हो। स्थानीय तहको जनप्रतिनिधि लगायत सबैको सम्पत्ति विवरण खुल्ला पानाका रूपमा सार्वजनिक गर्नु जरुरी छ।

आ.व. २०७४/०७५ को लागि कीर्तिपुर नगरपालिकाको प्रथम नगरसभाबाट पारित नीति तथा कार्यक्रम

१) श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिबाट प्राप्त कुल आयको प्रक्षेपण र बजेट सीमाका आधारमा यस वर्षको कुल बजेट रकम रु. ७९,५६,१४,०००।- विनियोजन गरेको छ। सो मध्ये चालु खर्च तर्फ रु. १२,६६,०५,०००।- र पूँजीगततर्फ रु. ५५,९५,९४,०००।- एवं शिक्षा, स्वास्थ्य तर्फको सशर्त खर्चतर्फ रु. १०,९४,१५,०००।- विनियोजित रहेको छ।

२) नगर र नगरवासीको समृद्धि एवं विकासमा अग्रणी भूमिका खेल्न सके मात्र स्थानीय तहको सरकारको रूपमा नगरपालिकाको सार्थकता साबित हुन सक्दछ। यसै तथ्यलाई हृदयंगम गर्दै वडा स्तरीय योजना तथा कार्यक्रमका लागि रु. ५,४०,००,०००।- छुट्याइएको छ। सो रकमबाट वडास्तरमा छनौट भई प्राथमिकीकरण गरिएका योजना तथा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ र यस सम्बन्धी कार्यविधि नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरी यथाशीघ्र कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ। सकेसम्म सबै वडाहरूमा समानुपातिक एवं समन्यायिकरूपमा श्रोत बाँडफाँट गर्ने प्रयास गरेको छ।

३) कीर्तिपुरवासीहरूले भोग्दै आएको सर्वाधिक ठूला समस्याहरू मध्ये खानेपानीको समस्या रहेकोमा नगरपालिका पूर्ण जानकारी र नगरवासीहरूको समस्याहरू प्रति संवेदनशील रहेको छ। यसै परिप्रेक्ष्यमा यस समस्याको दिगो समाधान गर्न आगामी आर्थिक वर्षको बजेटको ठूलो हिस्सा यस तर्फ विनियोजन गरेको छ। पानीको अभावलाई तत्कालै केही हदसम्म पूर्ति गर्नका लागि दोस्रो धारा वितरण परियोजना संचालनमा ल्याइनेछ।

४) समृद्धि एवं आत्म निर्भरता बिना न त स्थानीय सरकारको कुनै औचित्य साबित हुन सक्दछ न त कीर्तिपुरले सम्मान एवं विशिष्ट पहिचान नै प्राप्त गर्न सक्दछ। यस तथ्यलाई हृदयंगम गर्दै आगामी वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम समृद्ध कीर्तिपुरको निर्माणमा केन्द्रित रहेको छ। समृद्ध कीर्तिपुर कार्यक्रम अन्तर्गत नगर युवा स्वरोजगार कार्यक्रम, प्राविधिक शिक्षालयको स्थापना, श्रृष्टि पार्क, प्रत्येक वडामा फ्रि वाइफाई जोन लगायतका महत्वपूर्ण कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।

५) शिक्षा नै समाज विकासको आधार रहेको हो भन्ने मान्यतालाई हृदयंगम गरी कीर्तिपुरलाई शैक्षिक केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने लक्ष्य सहित नगर सभाले शिक्षा क्षेत्रलाई प्राथमिकताकासाथ अगाडि सारेको छ। शैक्षिक विकासबाट मात्र समृद्ध, सभ्य एवं सु-संस्कृत कीर्तिपुरको सपना साकार पार्न सकिन्छ। यसै सिलसिलामा सार्वजनिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर खस्कँदै गएको छ, जुन निकै चिन्ताजनक विषय भएकोले शैक्षिक चिन्ताजनक विषय भएकोले शैक्षिक गुणस्तर उकास्ने हेतुले सार्वजनिक कार्यक्रम राखिएको छ। साथै, समय सान्दर्भिक प्रतिस्पर्धात्मक शैक्षिक वातावरण एवं विद्यार्थीहरूलाई आवश्यक सूचनामा सरल एवं सहज पहुँच पुऱ्याउन यस नगरपालिकामा रहेका सामुदायिक विद्यालयहरूलाई कम्प्युटर लगायतका सामग्रीहरू उपलब्ध गराइनेछ। यसका लागि आगामी वर्षको बजेटमा आवश्यक

रकमको व्यवस्था गरिएको छ। ६) गुणस्तरीय एवं व्यवस्थित सडक सुन्दर एवं समृद्ध नगरको पहिचान हो। सडकमा अनिमितरूपमा राखिएका निर्माण सामग्री लगायतका अवरोधहरू, घरघरको छानाबाट ढुँड निकाली सडक पेट्टी वा सार्वजनिक स्थलमा पानी खसाली सडकलाई क्षति पुऱ्याउने र सहरको सौन्दर्यता बिगार्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरी दण्डनीय बनाइनेछ। यसै वर्ग यस नगरपालिकालाई सडक खाल्डाखुल्डी मुक्त बनाइनेछ। यसका लागि बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ।

७) अत्यावश्यकयीय पूर्वाधार विकास, सामाजिक संघसंस्था, धार्मिक पुरातात्विक ऐतिहासिक स्थल, सामुदायिक विकास, आय आर्जन तथा सीपमूलक दक्षता अभिवृद्धि कार्यक्रम, महिला लक्षित कार्यक्रम, बालबालिका लक्षित कार्यक्रम, पिछ्छाडिएको समुदाय उत्थान, दलित, आदिवासी एवं फरक क्षमता भएका वर्ग, जनजातिहरूको उत्थान, जनशक्ति विकास कार्यक्रम लगायत नगरका प्रायः सबै क्षेत्र एवं समुदायलाई समेट्ने गरी बजेट तथा कार्यक्रम बनाउने प्रयास गरिएको छ।

८) संविधानले लोक कल्याणकारी राज्यको अवधारणा अंगीकार गरेको छ। यसै सन्दर्भमा नगरवासीका वेदना र पीडामा नगरपालिका सँगसँगै रहेको छ। सीमित श्रोत साधनका बाबजुद अति विपन्न, असहाय एवं असमर्थ नगरवासीहरूका लागि आगामी आर्थिक वर्ष बजेटको व्यवस्था गरिएको छ। अब असहाय नगरवासीले औषधि उपचारको अभावमा अकालमा मृत्यु वरण गर्नु पर्ने अवस्थाको नगरपालिकाले अन्त्य गर्नेछ।

९) नगरभित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यक सुधार गरी तिनबाट दिइने सेवा सुविधाहरूलाई नियमित एवं प्रभावकारी बनाइनेछ। यस्ता संस्थाहरूको निरन्तर अनुगमन गर्ने व्यवस्था गर्नुका साथै स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई पर्याप्त तालिम दिइने व्यवस्था मिलाइनेछ। हरेक वडामा विस्तारित स्वास्थ्य सेवा र निःशुल्क स्वास्थ्य शिविरहरू संचालन गरिनेछ। साथै, आर्थिक स्थिति कमजोर भएका कारण चिकित्सा शास्त्र अध्ययनबाट वञ्चित हुनु नपरोस् भनी यस नगर क्षेत्रभित्रका छात्रछात्राहरूका लागि शैक्षिक वृत्ति विकास अक्षय कोष स्थापना गरिनेछ। यसका लागि समेत आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ। साथै, आगामी आर्थिक वर्षदेखि स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम लागू गरिनेछ।

१०) कीर्तिपुर नगरपालिकालाई पर्यटकीय गन्तव्यका रूपमा विकास गर्न तत्काल पर्यटन गुरु योजना निर्माण गरी अघि बढिनेछ। नगरपालिका क्षेत्रमा उपलब्ध ऐतिहासिक धार्मिक, साँस्कृतिक, प्राकृतिक पर्यटकीय आकर्षणहरूको प्रवर्द्धनका लागि पर्यटनसँग सम्बद्ध नेपाल पर्यटन बोर्ड लगायतका सरकारी तथा निजी क्षेत्रसँग समन्वय र सहकार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ। कीर्तिपुर नगर क्षेत्रको पर्यटकीय भ्रमणमा आउने आगन्तुकहरूको लागि नगर क्षेत्र भित्रका सम्पूर्ण पर्यटकीय गन्तव्यहरू जस्तै उमामहेश्वर,

बाघभैरव, चिलन्चो, अरनिको आर्ट ग्यालरी, वि.पि.प्लानेटोरियम, विभिन्न विहार तथा गुम्वाहरू, विष्णुदेवी, चोभार आनन्दाधि लोकेश्वर (आदिनाथ), जलविनायक, चोभार गल्छी, टौदह, चम्पादेवी लगायतका स्थानहरूमा एउटै सवारी साधन मार्फत भ्रमण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। साथै त्यसका लागि उपत्यकाभित्र तथा बाहिरका मुख्य पर्यटकीय गन्तव्यसँग सम्बन्धित संघ, संस्था, निकाय एवं सम्बन्धित स्थानीय तहसँग समेत आवश्यक पहल गरिनेछ।

११) २०७२ सालमा गएको विनाशकारी भूकम्प पश्चात् समयमा नै पूर्वाधार निर्माण टड्कारो आवश्यकताको रूपमा खड्किएको छ। भूकम्प पीडितहरू अझै पनि पाल र टहरामा कठिन रूपमा जीवन व्यतीत गरिरहेको अवस्था छ, जुन हामी सबैका लागि चिन्ताको विषय हो। यसै तथ्यलाई मध्यनजर गर्दै भूकम्प पीडितहरू मध्ये विपन्न परिवारहरूको घर निर्माणका लागि वस्तुगत अनुदानको व्यवस्था गरिएको छ। यसबाट पीडित परिवारहरूलाई केही मात्रामा भए पनि राहत पुग्ने अपेक्षा गरेको छ।

१२) राष्ट्रिय स्तरका समस्याहरूमा गरीबी सबैभन्दा ठूलो चुनौतीको रूपमा रहेको छ। अझै शहरी गरीबी भन्ने ठूलो समस्या रहेको छ। शहरमा सक्षम र धनीहरू मात्र छैनन्, असहाय र गरिबहरू पनि उत्तिकै छन्। कीर्तिपुर पनि यस समस्याबाट अछुतो छैन। यसै सन्दर्भमा नगर क्षेत्रका रहेका अति विपन्न पचास परिवारलाई लक्षित गरी अति विपन्न परिवार उत्थान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

१३) नगर क्षेत्रको वातवरण संरक्षण गर्न सडकका ढायाँ बायाँ र सार्वजनिक स्थलहरूमा वृक्षारोपणका साथै वातावरण मैत्री कार्यक्रमहरू विभिन्न संघ संस्था, नगरवासी तथा अन्य दातृ निकायहरूसँग समेतको सहकार्यमा अघि बढाइनेछ। यस कार्यमा यस नगर क्षेत्रका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूलाई परिचालित गरिनेछ। १४) नगरको धार्मिक, ऐतिहासिक, पुरातात्विक एवं प्रचीन कला, संस्कृति, जात्रा, चाडपर्व, बाजगाजा र रहनसहनको संरक्षण, सम्वर्द्धन एवं प्रबर्द्धनमा विशेष जोड दिइएको छ। यसै नीति अनुरूप नगरभित्र प्रचलित विभिन्न परम्परागत जात्रा, चाड, पर्व लगायतका लागि नगरपालिकाले पर्याप्त बजेट व्यवस्था गरेको छ। बहा, बही, चोक, ननी, मठमन्दिर तथा अन्य सम्पदाहरूको संरक्षण कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ।

१५) खेलकूदको माध्यमबाट स्वस्थ नगरवासी र नगरको विकास गर्ने नीति लिइनेछ। आगामी वर्ष खेलकूद पूर्वाधार निर्माण, प्रतियोगिता संचालन र खेलकुद प्रबर्द्धनका विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

१६) करको दर बढाउनु भन्दा पनि यसको दायरा फराकिलो पारी आय बृद्धि गर्ने नीति लिई घरदैलोमा कर्मचारी परिचालन गरी कर संकलन गर्ने कार्यलाई व्यापकता दिइनेछ। यसबाट नगरपालिकाको हालको आयमा उल्लेख्य बृद्धि हुने अपेक्षा गरिएको छ। यथाशीघ्र वैज्ञानिक कर प्रणाली लागू गरिनेछ।

१७) नगरपालिकाको नक्सामा सम्बन्धी सेवा प्रवाह छिटोछरितो, प्रभावकारी बनाउनुका साथै भवन संहिता एवं भवन तथा बाटो सम्बन्धी मापदण्ड कडाईका साथ लागू गरिनेछ। नगरपालिका क्षेत्रभित्र मापदण्ड विपरीत निर्मित संरचनाहरूको नियमित अनुगमनको व्यवस्था मिलाई कानून बमोजिम कडा कारवाही गर्ने व्यवस्था गरिनेछ। ट्राफिक व्यवस्थापन र आवागमन सहज बनाउन आवश्यक देखिएको स्थानमा क्रमशः सडक विस्तार गर्ने नीति लिइनेछ। पार्टी, सरकारी एवं सार्वजनिक जग्गा र सम्पत्तिहरूको संरक्षण कार्यमा तीव्रता ल्याइनेछ। सार्वजनिक सम्पत्तिको अतिक्रमणलाई दण्डित गरिनेछ। नगरपालिकाको आदेश अटेर गर्ने, नगरपालिकाको निर्णय नमान्ने, तोकिएको राजश्व, शुल्क, जरिवाना नबुझाउनेहरूलाई नगरपालिकाबाट उपलब्ध गराउने सेवा, सुविधा रोक्का गर्ने गरी कालो सूचिमा राखिनेछ।

१८) नगरपालिकाको फोहरमैला व्यवस्थापन निजी क्षेत्रको सहभागीतामा प्रभावकारी बनाइनेछ। फोहरमैलालाई श्रोतमै वर्गीकरण गरी तदनुसंग संकलन एवं विसर्जन कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ। ढल र ढल निकास व्यवस्थित गरिनेछ। यसका लागि विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन कार्यका आधारमा कार्यान्वयन गरिनेछ।

१९) नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा सेवाग्राहीहरूलाई सरल, सहज एवं समयबद्ध सेवा प्रदान गर्ने कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिई यथासंभव सबै किसिमका कार्यहरूमा अनलाइन सेवा संचालन गरिनेछ। कार्यालयका विभिन्न शाखामा आवश्यक व्यवस्थापकीय सुधार कार्य गरिनेछ। शाखा प्रमुखहरू एवं कार्यरत कर्मचारीहरूलाई समयमा नै काम सम्पन्न गर्ने गरी जिम्मेवार एवं उत्तरदायी बनाइनेछ। उत्कृष्ट कार्य सम्पादन गर्ने कर्मचारीहरूको उचित मूल्याङ्कन गरी पुरस्कृत गर्ने नीति लिइनेछ। कार्यरत कर्मचारीलाई समयको माग बमोजिम अद्यावधिक, दक्ष, प्रविधि एवं सेवाग्राहीमैत्री बनाउनुका साथै कार्यालयको आन्तरिक कार्यविधि बनाई यथाशीघ्र लागू गरिनेछ।

२०) समयमा नै सन्तोषजनक योजना सम्पन्न गर्ने सुनिश्चिता गरिनेछ। नगरपालिकाको योजना प्रणालीलाई जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाइनेछ। नगर भित्र गुणस्तरीय भौतिक पूर्वाधार विकासका लागि उपयुक्त नीति निर्माण गरी बाह्य लगानी प्रोत्साहित गरिनेछ।

२१) नगर भित्रका घरहरूको व्यवस्थित अभिलेख र वैज्ञानिक व्यवस्थापन गर्न आगामी वर्षदेखि मेट्रिक प्रणाली लागू गरिनेछ। साथै नगरको जिआईएस नक्साङ्कन गरिनेछ।

२२) नगरकार्यपालिकाबाट प्रदान भईरहेका अधिकांश सेवा अनलाईन प्रणालीमा उपलब्ध हुँदै आएको र बाँकी सेवाहरू पनि क्रमशः अनलाईन प्रणालीमा लाने तयारी भई रहेको सन्दर्भमा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा एक व्यवस्थित, पूर्वाधार सम्पन्न आईटी तथा जिआईएस इकाईको स्थापना गरिनेछ।

(स्रोत: साउन ८ गते पत्रकार भेटघाटमा नगर प्रमुखद्वारा प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम)

नेवार थर र सिम्रौनगढ

- निर्मल श्रेष्ठ

मौजुदा संविधानको एउटा सुन्दर पक्ष भनेको पहिचानको उठान हो। संविधानले पहिचानलाई सुरक्षित गरेको छ भने आफ्नो पहिचानका लागि सबै जागरुक छन्। नेपाल बहुभाषिक, बहुधार्मिक र बहुजातीय देश हो। विभिन्न जातजातिको बसोबास रहेको यस इन्द्रधनुषीय मिलनभित्र नेवार जाति पनि एक हो। काठमाडौँ खाल्डोलाई नेवारको उद्गमस्थलको रूपमा लिने गरिन्छ। काठमाडौँ खाल्डोमा नेवार कहाँबाट आए भन्नेबारे विभिन्न मान्यता रहेका छन्। उच्च वर्गका नेवारले आफूहरू भारतबाट आएको भन्ने गर्छन् भने उत्तर पूर्वतिरबाट आएको भन्ने मत पनि रहेको छ। साथै, कसैले ‘नायर’ भन्ने ठाउँबाट आएका हुन् भन्ने गर्छन्। हिन्दू नेवारले तिब्बेटो-बर्मिज समूहका बुद्धिस्टभन्दा आफूलाई उच्च मान्ने गर्छन्। ‘नायर विचार’ सँग जोडिएका नेवारले नेवार नायरसँग नजिक रहेको ठान्दछन्। भाषागत रूपमा नेवारी भाषा, तिब्बेटो-बर्मिज भाषासँग सादृश्यता रहेकाले नेवार उत्तरतिरबाट आएको भन्ने मत रहेको छ। तर, नेवारी भाषाको धेरैजसो अंश संस्कृत भाषाबाट प्रभावित छ। साथै, नेवारी पुराना शब्द तिब्बेतियन भाषाभन्दा प्राचीन उत्तरी भारतको कुटिला लिपिबाट आएको देखिन्छ। विभिन्न मत र छलफलका विषय रहँदाहँदै पनि नेवारको उद्गमस्थल काठमाडौँ खाल्डोलाई नै मान्ने गरिन्छ।

जयस्थिति मल्लले नेपाल संवत् ५१५ माघ सुदी १०, रोहिणी नक्षत्र, बुद्धियोग, बिहानको १३ घडी चढ्दा कलश स्थापनाका साथ कोट्याहुति यज्ञ गरी जातिको घोषणा गरेपछि श्रेष्ठ नेवारको ३६ थर र अन्य सात सय २५ उपथरमा नेवार थर बाँडिन गयो। यस स्थितिले नेवार विभिन्न थरमा विभाजित भए पनि समयको अन्तरालसँगै धेरैजसो नेवारले ‘श्रेष्ठ’ थर नै लेख्न रुचाएको पाइन्छ। सेनकालदेखि नै नेवार व्यापार, सरकारी नोकरी र विभिन्न कामको सिलसिलामा काठमाडौँ खाल्डोबाट पाल्पा आएको देखिन्छ।

काठमाडौँ खाल्डोमा पनि नपाइने डिफरेन्टमात्र होइन, इनडिफरेन्ट ‘सिमाङ्गैडा’ थर भएका नेवार पाल्पामा धेरै पहिलेदेखि बसोबास गर्दै आएका छन्। ‘सिमाङ्गैडा’ थरका यी नेवार तानसेन नगरपालिका- ५ अन्तर्गत चुत्राभञ्जङ (कैलाशनगर)का बासिन्दा हुन्। पाल्पा राज्य नेपाल अधिराज्यमा विलय भएपछि पाल्पाको तैनाथवाला भएर आएका साना काजी अमरसिंह थापासँग सरकारी कर्मचारीको रूपमा नेवार पाल्पा आएको अभिलेखमा पाइन्छ। अभिलेखअनुसार ‘सिमाङ्गैडा’ थरका नेवारमा तहविल्दार हर्षनारायण, सुब्बा दलबहादुर,

चौधरी रूपनारायण, डिङ्गा जितनारायण जिमिदार र उनका छोरा लप्टन जोतिमान, खरिदार जुजुमान र उनका छोरा मुखिया (पछि खरिदार) हीरामान साथै उनका छोरा गृहेन्द्रध्वज साथै सुवदार भीमबहादुर आदि राणाकालमा प्रशासन सेवामा रहेको देखिन्छ। राष्ट्रसेवक भई अहं भूमिका निभाएका सिमाङ्गैडाहरूको त्यसताका समाजमा पनि त्यति नै प्रभाव रहेको देखिन्छ। गुठ बन्देजको सवालमा जमिनदार डिङ्गा जितमानले सनायगुठलाई एक सय रुपैयाँ चढाई मर्दापर्दा मलामी जानुपर्ने गुठको बाध्यकारी नियमलाई थाती राखी आफ्ना छोरा जोतिमानसम्मले मलामी जानुनपर्ने थिति बसालेका थिए। यसरी राष्ट्र सेवामा र समाजमा दखल राख्ने यी सिमाङ्गैडाका दरसन्तानले केही दशकयता आफ्नो थर ‘सिमाङ्गैडा’ लेख्न किन हिचकिचाए र ‘श्रेष्ठ’ थर थाले यो मार्केबल कुरा छ।

अहिले सिमाङ्गैडाहरूले आफ्नो पहिचानको खोजी गर्दै मिसिड लिङ्गको अध्ययन गर्न थालेका छन्। राम्रो कामको थालनी भएको छ। यिनीहरूले किन ‘सिमाङ्गैडा’ थर लेख्न छोडे जिज्ञासा उठ्नु स्वाभाविक हो। समाज र जीवनसँग जोड्ने कडी विवाह हो। नेवार समुदायमा विवाहमा थर गोत्रको खोजी अचाक्ली हुने गर्छ। होरिजेन्टल डिस्किमिनेसनको बहुते विवाह हुँदा थर मिल्छ कि मिल्दैन भनी धेरै सोधिखोजी हुने गर्छ। विवाहको समयमा सिमौडा के थर हो ? भनी सोधनी हुँदा काठमाडौँ खाल्डो र अन्य ठाउँमा सिमाङ्गैडा थर भएको नेवार जाति नहुनाले थरको पहिचान दिन नसक्दाको अवस्थामा ‘सिमाङ्गैडा’ थर नभनी सहज बाटो अपनाइएको जस्तो देखिन्छ। यस थरको कुरामा नेवारी साहित्य पनि उदासीन छ। यी समस्याका कारण ‘सिमाङ्गैडा’ थरमा अलमलिनुभन्दा चलनचल्तीको ‘श्रेष्ठ’ थर लेख्ने सजिलो बाटो अपनाई आफ्ना पितापुर्खले कायम गरेको थरलाई बिसर्को हो भन्ने बूढापाकाको भनाइ छ।

इतिहासलाई वर्तमानको धरातलमा टेकेर भविष्यको निर्माण गर्नु समाज विकास शृंखलाको कडी हो। वंशावली, कागजपत्र र अभिलेखको खोजिनिती नहुँदा इतिहास मेटिएभै हुन्छ। यी समस्या सिमाङ्गैडामा देखिएको छ। तर ‘सिमाङ्गैडाहरू’ सम्बन्धी अभिलेख नभएका भने पक्कै होइनन्। सोधखोजको खाँचो छ। एउटा हस्तलिखित घरायसी भात भान्छा चलाउनेसम्बन्धी पत्रमा ‘स्वस्तिश्री सर्वोयमा वो ग्यज्यादी सकल गुण गरीष्ट राजभारा समर्थ श्री श्री श्री तान्सेनका भला मानिस भाजु देउ न्हाताहा. वीर नरसिं तगो. जयनरसिं गैडा. गुन वीर मग.

वीर मग. भाजु घन पाषापु सर्वकै’ वि.सं. १९०२ ज्येष्ठ वदी १० रोज ६ का दिन सुभम् भन्ने उल्लिखित शिरबोलले ‘गैडा’ भन्ने थरको उपस्थिति पाल्पामा पहिलेदेखि रहेको देखिन्छ।

श्री ३ जंगबहादुरको उदय पहिले नै तानसेनका बस्दै आएका ‘सिमाङ्गैडाहरू’ले आफ्ना पुर्खले लेख्दै आएको ‘गैडा’ थरलाई परिमार्जित गरी १९१७ सालतिर सिमाङ्गैडा थर लेख्न थालेको देखिन्छ। जयनरसिं गैडाका छोरा भाजुवीर गैडाले गुठी बन्देज सवालमा आफ्नो थर ‘सिमाङ्गैडा’ दरेको पाइन्छ। पंक्तिभेदका कारण हो वा आफ्नो पहिचानलाई टेकाउने उद्देश्यले हो, ‘गैडा’ थरको ठाउँमा ‘सिमाङ्गैडा’ लेख्ने यी नेवारले सिमाङ्गैडा पनि लेख्न बिसर्िएर आफ्नो थर ‘श्रेष्ठ’ लेख्न थालेका थिए। तर अहिले पहिचानको खोजी गर्ने सिलसिलामा आफ्नो थर ‘सिमाङ्गैडा’ लेख्ने निधो गरेका छन्। साथै आफूहरू सिमरौनगढबाट आएका र तिरुहतराज्य स्थापना गरी सिमरौनगढ निर्माण गर्ने नान्यदेव एवं हरिसिंह देवसँगको सादृश्यता बताउने गर्छन्।

कर्णाटकवंशीय राजा नान्यदेव, मिथिला, तिरुहत, हरिसिंहदेव, सिम्रौनगढ र सिमाङ्गैडा थरका नेवारको अन्तर्सम्बन्धको सोधखोज गर्न विक्रमको ११ औं शताब्दीतिर फर्कनुपर्ने हुन्छ। पूर्वमध्यकालमा पश्चिममा गढवाल, उत्तरमा मानसरोवर, दक्षिणमा तराई र पूर्वमा त्रिशूली नदीसम्म फैलिएको खस अधिराज्य, तराईको मिथिला क्षेत्रमा फैलिएका तिरहुतको कर्णाटकराज्य र नेपाल मण्डल गरी नेपाल तीन भागमा विभाजित थियो। कन्नड भाषा बोलिने मैसुर र हैदराबाद क्षेत्रलाई कर्णाटक देश भनिन्थ्यो। ११ औं शताब्दीको मध्यतिर यस क्षेत्रका कल्याणीका चालुक्य राजा सोमेश्वर प्रथम र विक्रमादित्य चौथोले उत्तर भारतमा धेरैपटक आक्रमण गरेका थिए। चालुक्य राजाका सेनापति नान्यदेवले बंगालको सेनवंश र मिथिला प्रदेशमा आक्रमण गरी तिरहुत कर्णाटक राज्यको स्थापना गरेका थिए। कन्नाड भाषामा ‘नान्य’ भन्नाले ‘प्रिय’ र ‘देव’ भन्नाले ‘भगवान’ भन्ने बोध हुन्छ। उनै ‘भगवानका प्रिय’ नान्यदेवले (सन् १०७६-११२६) ‘सिम्रौनगढ’को निर्माण गरी सन् १०९७ मा आफ्नो राजधानी भारत चम्पारणको नानपुरबाट नेपालको बारा जिल्लामा पर्ने ‘सिमरावनगढ’मा सारेका थिए। वनको माफ्रमा गढ भएकाले यस गढलाई ‘सिमरा वनगढ’ भनियो। प्राचीन नाम ‘सिमरा वनगढ’लाई पछि ‘सिम्रौनगढ’ भनिएको भाषावंशावली र गढीको सिंहद्वारको शिलालेखले पुष्टि गरेको छ। यस गढलाई

नेवारी भाषामा ‘सिमधनीगु गढ’ भनिन्छ।

भाषावंशावलीअनुसार नान्यदेवको ६ पुस्तापछिका कर्णाटक राजा हरिसिंह देवले सिम्रौनगढमा राज्य गरिरहेका बखत सुल्तान गयासुद्दीन तुगलकले हमला गर्ने आशंकाले शाके संवत् १२४५, नेपाल संवत् ४४४ साल पौष मासका शुक्ल पक्ष नवमी तिथि शनिश्चर बारका दिन तुलजा भवानीसहित हरिसिंह देवले नेपाल खाल्डो प्रवेश गरेका थिए। उनका साथमा ब्राह्मण, अचार, नेवार वैद्य, तेली, रजिक गरी सात जातलगायत सुवार र ज्यापुहरू पनि थिए। सिम्रौनगढबाट आएका हौं भन्ने दाबी गर्ने यिनीहरूको ‘गैडा’ थर यस समूहमा उल्लेख छैन। तर ती समूहमध्येका थरहरू कालान्तरमा परिवर्तन भई ‘गैडा’ थर रहन गएको हुन सक्छ। किनकि इल्लकार, स्वरूपकार, पाद् मंगलकार, इतच्चेरी नायरलगायत बाह्रवटा नायरका उपजातिको नाम केही साहित्यमा उल्लेख रहेको छ। तर अहिले ती थर पनि जीवन्त छैनन्। यसरी नै ‘गैडा’ नेवारमा यो थर लोप हुने अवस्थामा पुगेको हुन सक्छ। नान्यदेव र हरिसिंहदेवको सिम्रौनगढ, तुलजा भवानीसँग ‘सिमाङ्गैडा’लाई जोड्ने केही मिसिड लिंक नभएको भने होइन। हरिसिंह देवले नित्य तुलजा भवानीलाई बलि दिने गर्थे। सिम्रौनगढ छाड्ने दिन हतारमा हिँड्नुपर्ने भएकाले बाटोमा पुगी बलि दिनका लागि जंगलमा खोज्न पठाउँदा महिष (राँगो) भेटे छन्। साथमा लगेका ज्यापुद्वारा बलि दिएपछि ती ज्यापु, खड्गी जात

कोरिया युद्धमा.....

’, उहाँले भन्नुभयो। बिजुक्छें ले संरा अमेरिकाका सबभन्दा बढी हातहतियार भण्डारण गरिएको अलास्का क्षेत्रलाई ध्वस्त बनाउने क्षमता प्रजग कोरियाले विकास गरेको भन्दै नेपालजस्तो सानो देशले पनि विस्तारवादी शक्तिविरुद्ध लड्न प्रजग कोरियाको इतिहासबाट सिक्न सक्नेमा जोड दिनुभयो। सो अवसरमा उहाँले कोरिया युद्धमा कोरियाली जनताले प्रदर्शन गरेको वीरताको कदर गर्दै पितृभूमि मुक्ति युद्धमा प्राप्त गरेको विजयको लागि बधाई दिनुभयो। कार्यक्रमका विशेष अतिथि नेपालका लागि प्रजग कोरियाली राजदुत किम योङ हकले नेपालजस्ता एसियाली तथा संसारका देशहरूको सुरक्षाको लागि प्रजग कोरियाले प्रतिरक्षात्मक हतियार विकास गरेको बताउनुभयो। कोरियाली युद्धमा संरा अमेरिकामाथि प्राप्त ऐतिहासिक विजयले संसारबाट साम्राज्यवादी शक्तिलाई पराजीत गर्ने बाटो खुल्ला गरेको उहाँको भनाई थियो। संरा अमेरिकाले संसारमा ‘प्रहरी’को भूमिका

हुन गएको भाषावंशावलीमा उल्लेख छ। नेवारवासी नेवारले अझ पनि जनै धारण गर्ने गर्छन्। तर नेपालका नेवार जो नायरसँग जोडिएका छन्, ती नेवारले किन जनै धारण गरेनन् भन्ने सन्दर्भमा नेपाल प्रवेश गरेका नेवारले महिषको मासु प्रसादको रूपमा खानुका साथै जनै पनि धारण गर्ने गर्थे। एकदिन शिवदत्त नामका मैथिली महापुरुष आई महिषको मासु खानेले जनै धारण गरेको कहीकतै छैन भनी राजाकन कहे, राजाले कि जनै लगाउन छाड कि मासु खान छाडभन्दा महिषको मासु ईश्वरीको प्रसाद भएकाले मासु खान नछोडी जनै लगाउन छाडेको भाषावंशावलीमा उल्लेख छ। सिमाङ्गैडाहरूको संस्कार र संस्कृतिसँग तुलजा भवानीको प्रसादको रूपमा महिषको मासु, हरिसिंह देव र सिम्रौनगढको सादृश्यता देखिनुले सिमाङ्गैडाहरू सिम्रौनगढबाट आएको देखिन्छ। सिमाङ्गैडाहरूले विजया दशमीको फूलपातीको दिन महिषको मासु एक टुक्रा भए पनि प्रसादको रूपमा भवानीलाई चढाउनुका साथै केही दशक अगाडिसम्म सिमाङ्गैडाहरूले दसैंको बेला भवानीको पूजासहित केही दिन थुनिराखेको राँगोलाई चुत्राभञ्ज्याङको खुला ठाउँमा छोडी सो चम्केको राँगोलाई लखेटीलखेटी मार्ने गरेको बूढापाकाले बताउने गर्छन्। जुन अहिलेसम्म प्रचलनमा रहेको गढीमाईको राँगोको बली दिने प्रथासँग अलग राख्न सकिदैन। सिम्रौनगढको स्थान नामसँग जोडिएर ‘सिमाङ्गैडा’ थर

रहेन गएको भन्ने सवालमा स्थान नामबाट जसरी ‘पलान्चोके’, ‘गोर्खाली’ थर साथै जाजरकोट भेरी नगरपालिका- ४ खलंगामा रहेको खलंगा एफएमसँग आबद्ध पत्रकार दिनेशकुमार श्रेष्ठ जसको पुर्खा पाल्पाबाट गएका थिए, उनको थर ‘पाल्पाली श्रेष्ठ’ रहेको सन्दर्भलाई जोड्न सकिन्छ। यसरी नै थारूहरूमा राजपुतानाको सम्पर्कबाट ‘राना थारू’, मौख्मेर वा किरातको सम्पर्कबाट ‘बोक्सा थारु’, कर्णाट वा सेन राजघरानाको सम्पर्कबाट ‘रजनिया थारू’ आदि उपजातिको उत्पत्ति भएको देखिन्छ भने स्थान नामले कोशलबाट ‘कोचिला’, चितवनबाट ‘चितौनियाँ’, सप्तरीबाट ‘सत्तरिया’, दाङ-देउखुरीबाट ‘डंगोरिया’, नवलपुरबाट ‘नवलपुरिया’, मोरङबाट ‘मोरंगिया’, आदि स्थानमूलक थारू थरहरू बनेको पाइन्छ। कुमाल जातिमा पनि स्थानमूलकबाट उपथर बनेको पाइन्छ। गुल्मी जिल्लाको चन्द्रकोटबाट आएर पाल्पा हेक्लाडमा बस्ने कुमालहरूलाई ‘चन्द्रकाटे कुमाल’ भन्ने गरिन्छ भने प्युठानबाट आएकालाई ‘प्युठानी कुमाल’ र अर्घाखाँचीबाट आएकालाई ‘अर्घेली कुमाल’ भन्ने गरिन्छ। यसैगरी पाल्पाबाट बसाई सराई गरी नवलपरासी गएका कुमाललाई ‘पाल्पाली कुमाल’ भन्ने गरिन्छ। यसरी स्थान मूलक कारणले थरमा स्थानको नाम जोडिने परम्परालाई हेर्दा ‘सिमाङ्गैडा’ थरका यी नेवार नायर-सिम्रौनगढ हुँदै काठमाडौँ खाल्डो भएर पाल्पा आएको बलियो सम्भावना रहेको छ।

कोरिया पुनःएकीकरण सहयोग समितिका अध्यक्ष प्रेम सुवालले कोरिया युद्धलाई अमेरिकी साम्राज्यवादको विपद्को रूपमा त्यहाँका सैनिक अधिकारीहरूले स्मरण गर्ने गरेको बताउँदै फेरि पनि संरा अमेरिकाले प्रजग कोरियामाथि हमला गरे उसको पराजय दोहोरिने बताउनुभयो। दक्षिण कोरियामा रहेका संरा अमेरिकी सेना दुई कोरियाबीच एकीकरणको बाधक भएको सुवालको भनाई थियो। ‘कोरियाली जनता अर्को युद्ध भए विगतमा संरा अमेरिकी साम्राज्यवादले कोरियामा गरेका अपराधको बदला लिने अवसरको रूपमा उपयोग गर्न चाहन्छन्।’, उहाँले भन्नुभयो। कोरिया अध्ययन मण्डलका अध्यक्ष चैत्यराज शाक्यले कोरियाली जनताको वीरताका कारण महाशक्ति मानिएको संरा अमेरिका सानो भनिएको कोरियासमू भुक्त बाध्य भएको ऐतिहासिक घटनामाथि चर्चा गर्नुभयो। कार्यक्रममा शिक्षक हरिसुन्दर सुवालले पनि बोल्नुभएको थियो।

पानीको बहावमा खसेर अफ कति जनाले ज्यान गुमाउनु पर्ने हो?

- कृतिका प्रजापति

राजधानी उपत्यकामा नालीमा डुबेर एउटी बालिकाको निधन भएको खबरले सारा जनतामा शासक दलप्रति आक्रोश पैदा भएको छ । भर्खरै अन्नपूर्ण पोष्टले 'रुपन्देहीमा १० दिनमा ६ बालकको डुबेर मृत्यु' भएको समाचार प्रकाशनमा ल्याएको छ यसले के थाहा हुन्छ भने देशभरका सडकहरू अस्तव्यस्त र धरापयुक्त छ भन्ने बुझिन्छ । हाम्रा निर्दोष बालबालिका आफ्नो देशको सडकबाट नै कति असुरक्षित रहेछ । खाडलमै परेर बालबालिका अकालमा मृत्यु हुनु सरकारको लागि निकै लाजमर्दो कुरा हो । अझै पनि राजधानीभित्र र देशका विभिन्न ठाउँमा ज्यानमारा ढलहरू छन् जसले कसको ज्यान कहाँ कतिखेर लिन्छ भन्न सकिने अवस्था छैन । यसर्थ शासकहरूले जनताको बाँच्न पाउने अधिकार र जीवनको मूल्यलाई मूल्यहीन बनाइदिएको छ भन्दा फरक पर्दैन ।

प्रधानमन्त्रीको सुस्त कार्यशैली

हाम्रा प्रधानमन्त्रीको सुस्त काम गर्ने शैली र हास्यास्पद अभिव्यक्तिबाट सबैले असन्तुष्टि व्यक्त गरिरहेका छन् । सरकारमा गएको डेढ महिना बित्दासमेत मन्त्रीमण्डल विस्तार हुन सकेको छैन । जहाँसम्म मन्त्रीमण्डल विस्तार हुनमा ढिलाइ हुनुको कारण पनि राजनीतिक पार्टीबीच भागबण्डा नमिलेकै कारणले होला भन्ने लखकाट्नु गाह्रो छैन । अप्रिय घटना घटेपछि प्रधानमन्त्री

शेरबहादुर देउवाले १५ दिनभित्र उपत्यकाका सडकका खाल्डाखुल्डी पुरिसक्न निर्देशन दिनुभएको छ । यसबाट के थाहा हुन्छ भने नेपालमा निर्देशनविना मन्त्रालय, विभाग र जिल्ला कार्यालयहरूबाट कुनै काम नहुने प्रस्ट भएको छ । सडकका खाल्डाखुल्डी पुर्ने निर्देशन प्रधानमन्त्रीले दिनुपर्ने भए देशमा अरु मन्त्रालय जस्तै भौतिक पूर्वाधार, यातायात, सहर विकास, ऊर्जा मन्त्रालयलगायत अन्य मन्त्रालयलाई के-कस्ता कामकारबाही गरिरहेका छन् भन्ने प्रश्न उठ्नु स्वाभाविक छ । खानेपानी तथा सरसफाइसम्बन्धी मन्त्रालय, खानेपानी तथा ढल निकास विभाग, सडक विभाग, स्थानीय विकास मन्त्रालय, ढल महाशाखा वा सम्बन्धित अन्य निकाय के गर्दैछन् अहिलेसम्म ? १५ दिनको समयसीमा आजभोलि नै सकिदैछ । हेर्नु छ नेपाली जनताले, प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाको निर्देशन पालना होला कि नहोला, या कर्मचारीहरूले यसलाई पनि हावामा उडाइदिने हुन्, गम्भीर प्रश्न नेपाली जनतामाफ्न खडा छ ।

विकास बजेट इचाम् पार्ने दाउ

असार, साउन र भदौ भरी पर्ने समय हो । यो समयमा मुसलधारे पानी पर्दा देशका विभिन्न ठाउँमा बाढी पहिरो जानु अनौठो होइन । हरेक वर्ष यो समयमा यस्ता घटनाहरू घटिरहने

यथार्थ हामीमा अवगत नै छ । असार, साउन र भाद्रमा सडक बनाउने, पीच गर्ने काम गर्नु भनेको बालुवामा पानी मिलाएसरह मात्र हुन्छ । 'असार विकास' को नाममा बजेट कुम्ल्याउन धमाधम सडकहरू निर्माण गर्दैछन् । आर्थिक वर्षको अन्तमा बजेट फ्रिज हुन नदिन यस्ता कामहरू भइरहेको सबैलाई थाहा छ । अहिले देशको ठूलो चुनौतीको रूपमा सडक व्यवस्थापन हो । जताततै सडकहरू भत्काइएका छन्, सडक मर्मत गर्नु, ढलको उचित बन्दोबस्त गर्नमा सरकारले ध्यान दिन नसकेको अवस्थामा अरु विकासहरू जस्तै शिक्षा, स्वास्थ्य, सिंचाइ आदिमा कसरी ध्यान जाओस् ! सडकहरू गुणस्तरहीन भएकै कारण चाँडो बिग्रिने गरेका छन् । ठेकेदार कम्पनीको लापरवाहीले यी यावत समस्याहरू आइरहेका छन् । ठेकेदार कम्पनीले सुर्खेखि नै मनपरी ढंगबाट काम गरेको हुन्छ, उनीहरू नाफा कमाउनकै लागि मात्र यस्ता काम गर्छन् । सडकको गुणस्तरबार उनीहरूलाई केही मतलब हुँदैन ।

ठेकेदारहरू दोषी

के कारणले कालोपत्रे सडकहरू महिना दिन पनि टिक्दैन, एक सातामै सडक बिग्रिने भइरहेको छ । यसबारे अध्ययन अनुसन्धान भइरहेका छन् त ? यसबारे गम्भीर प्रश्न उठेको छ । सडक मर्मत गर्दा निकै कमसल गुणस्तर भएको सामानको प्रयोग हुनु र ठेकेदारहरूको लापरवाहीको

कारणले सडक दुरावस्थाको नतिजा हो । करोडौंको लागतमा बन्ने सडकहरू किन चाँडै बिग्रिन्छन् भन्ने प्रश्नमा ठेकेदारहरूले त आफू बच्न प्राकृतिक कारणले अर्थात् पानी धेरै पर्नाले सडक चाँडै बिग्रिएको भन्छन् । तर ठेकेदारको नाफामुखी कामको निगरानीमा सम्बन्धित निकायको लापरवाहीले गर्दा भएको जनगुनासो छ । ठेकेदारहरू नाफा र पैसा कमाउनकै निम्ति काम गर्छन् । उनीहरूको तर्फबाट असल काम होलान् भन्ने ठान्नु सधैं सही सावित हुनेछैन । आफूले गरेको काम बीचमा छोड्दा जताततै भ्वाङ त हुने कुरा उनीहरूलाई थाहा नभएको बताउँछन् । अनियमित रूपले काम गर्दा छिटो अर्को सडक मर्मत गर्ने टेन्डर मिल्ने लोभले पनि उनीहरू यस्ता कार्य गर्छन् । सार्वजनिक निर्माणहरूमा स्थानीयको चासो र निगरानी नहुने हुँदा अनियमितता बढिरहेको हो ।

जनप्रतिनिधिको भूमिका

मुलुक लामो समयसम्म जनप्रतिनिधिविहीन अवस्थामा रह्यो । अब त स्थानीय निकायमार्फत् चुनिएका जनप्रतिनिधिहरू हामीमाफ्न छन् । जनताले चुनेका प्रतिनिधि जनताप्रति उत्तरदायी हुनु जनप्रतिनिधिको कर्तव्य हो । जनताको काम गर्न पुगेकाहरू जनप्रतिनिधिहरू आफूलाई महँ गो मोबाइल लिने, महँ गो गाडी लिने अनि जसरी हुन्छ बढी भत्ता पाउनेमा ध्यानमग्न हुँदा यस्ता समस्या निम्तिने नै भए । यदि राजनीतिक पार्टी र त्यसका प्रतिनिधिहरू मात्र जिम्मेवार भइदिएको भए पनि समस्याहरू सम्बोधन हुन कठिनाई हुने थिएन

। ढल तथा सडक व्यवस्थापनका लागि दर्जनभन्दा बढी सरकारी निकाय कार्यरत छन्, तिनीहरूको जिम्मेवारीप्रति सजग बनाउन सके केही राहत हुने थियो ।

दोषी को त ?

माथि उल्लिखित सम्पूर्ण तथ्य हेर्ने हो भने सडक अस्तव्यस्तमा हुनुमा शासक दलका पार्टीहरू र सडकका ठेकेदार नै मुख्य दोषी हुन् । नेपाली कांग्रेसले आफूलाई समाजवादी भन्छ, देशका अरु पार्टी जस्तै एमाले, माओवादी केन्द्र आदि शासक पार्टीहरू पनि आफूलाई समाजवाद स्थापना गर्न बनेको पार्टी दावी गर्छन् । तर आफूहरू सरकारमा गएपछि समाजवादी सिद्धान्तअनुरूप कार्यहरू नगर्ने, चुनाव जित्न सिद्धान्तविपरीत कार्यहरू गर्ने, भ्रष्टाचारीलाई उन्मुक्ति दिने नानीदेखि लागेको बानी जस्तै भइसकेको छ । सरकारले सडक मर्मतसम्भारको लागि ठूला ठेकेदारहरूलाई ठेक्कामा दिन्छन् । सरकारले ठेकेदारको हितअनुकूल विधेयक पास गर्छ । ठूला ठेकेदारहरूले मोटो रकम दिएर यी ठूला पार्टीलाई चुनावमा जिताउन साँठगाँठ गर्छ । अफ्नो आफूले बहुमत पाएर ठूलो पार्टी बनेकोमा घमण्ड गछन् शासक दलहरू । यस्तो समीकरणले जनताको हितमा काम गर्ने सम्भावना कतै भेटिँदैन । राजधानीको सबभन्दा जेलिएको नगरपालिका काठमाडौँ महानगरपालिका हो । त्यहाँ जनप्रतिनिधि र सम्बन्धित निकाय हुँदा पनि यहाँका सबै काम सरकारले गर्छ । सहर विकास, नयाँ खानेपानीको बन्दोबस्त, अन्य व्यवस्था पनि सबै सरकारले गरिरहेको हुन्छ । पहिले पहिले बागमती, विष्णुमति आदि

सत्या सापकोटा

उपत्यकाका खोलाहरू धेरै चौडा थिए । शासक दलहरूकै कारण खोला भित्रै भौतिक निर्माणको स्वीकृति दिइए । अहिले खोलाको आकार भन् भन् साँघुरो र दुर्गन्धित भएको छ ।

समाधान के हो त ?

राजनीतिक पार्टी र उसका कार्यकर्ताहरूको आचरण नै सही हुनुपर्दछ । राजनीतिक पार्टीहरू भ्रष्टाचारमुक्त हुनु आवश्यक छ । आइजी नियुक्ति, राजदुत नियुक्ति आदिमा शासक पार्टीले करोडौंको पैसाको चलखेल गर्दा ती कर्मचारीले अनुशासन र इमानदारीपूर्वक काम नगर्नु स्वाभाविक हो । यस्ता अनियमितालाई हटाएर नेताहरू इमानदारीपूर्वक काम गरेर देखाउनु आवश्यक छ । अनियमित कार्य गर्नेलाई कडा कानून लगाउनुपर्छ चाहे त्यो उच्च पदस्थ व्यक्ति नै किन नहोस् । 'सानालाई ऐन ठूलालाई चैन' को कहावतलाई एकदिन नेपाली जनताले प्रतिकार गर्न गर्नेछन् । नगरभित्रका ढल र सडक बनाउने काम नगरपालिकालाई नै दिनु आवश्यक छ । राष्ट्रिय स्तरको सडक निर्माण मात्रै सडक विभागले गर्ने हो । त्यसो भएमा समस्या केही हदसम्म कम हुने देखिन्छ । ठेकेदार पोस्ने कामलाई बन्द गर्नुपर्छ ।

प्रधानमन्त्रीको निर्देशनको पालना मरण ६ दिनमा ६ ठाउँमा पनि पुरिएन खाल्डा

काठमाडौँ, ७ साउन । प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले राजधानीका सडकका खाल्डा पुर्न निर्देशन दिएको ६ दिन बित्यो । निर्देशनको समयसीमा सकिन अब नौ दिन बाँकी छ । बितेका ६ दिनमा ६ ठाउँमा पनि खाल्डा पुरिएको देखिँदैन । समस्या ज्यूँका त्यूँ छ ।

जमलचोक र थापाथली-माइतीघर, चाबहिल-चुच्चेपाटी सडकखण्डका केही ठाउँमा मात्र ग्राभेल ओछ्याइएको छ ।

खाल्डा पुर्ने जिम्मेवारी पाएका तीन निकायका सचिवले पर्याप्त जनशक्ति परिचालन गरेको देखिन्न । एक-दुई ठाउँमा खाल्डा पुर्ने काम सुरु भए पनि त्यो 'भारा टार्ने' शैलीको छ । जमलचोक र थापाथली-माइतीघर, चाबहिल-चुच्चेपाटी सडकखण्डका केही ठाउँमा मात्र ग्राभेल ओछ्याइएको छ । कतैकतै खाल्डा पुर्न माटोमात्रै राखिएको छ, जसले सडक भन् हिलाम्य बनाउने र सवारी फस्ने समस्या थपिएको ट्राफिक प्रहरी बताउँछन् ।

प्रहरीका अनुसार उपत्यकाभित्र सबैभन्दा ठूला खाल्डा गौशाला-चाबहिल सडकखण्डमा छन् । यो सडकमा परेका

खाल्डाखुल्डी छिचोलेर गाडी चलाउँदा चालक पनि थकित छन् । 'प्रधानमन्त्रीले निर्देशन दिएको थाहा त पाएका थियौं तर त्यसको प्रभाव अझै सडकमा देखिएको छैन, चावहिल चोकमा खटिएका ट्राफिक प्रहरी, प्रहरी हबल्दार मनोजकुमार चौधरीले भने, 'गौशाला-चावहिल सडकमा सवारी चलाउँदा चालकले पनि सास्ती खेप्नुपरेको छ, यात्रुको पीडा पनि उस्तै छ तर सरकारले सडक मर्मतमा खासै ध्यान दिएको देखिएन ।' उनले खाल्डाखुल्डीकै कारण ट्राफिक व्यवस्थापन पनि कठिन बन्दै गएको बताए ।

खाल्डा पुर्ने जिम्मा खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले पाएका छन् । यी निकायलाई गत आइतबार खाल्डा पुर्ने काम थाल्न प्रधानमन्त्री देउवाले निर्देशन दिएका थिए । ती मन्त्रालयका सचिवहरू सम्मिलित टोलीले शुक्रबार त्रिपुरेश्वर, थापाथली-माइतीघर, गौशाला-मित्रपार्क क्षेत्रका सडक निरीक्षणमात्रै गरेको छ ।

मध्यमाञ्चल क्षेत्रीय सडक निर्देशनालयका निर्देशक शिवहरि सापकोटाका अनुसार

निर्देशन पाएको ६ दिनसम्म तीनकुने, थापाथली, लैनचौर, गोल्फुटारलगायतका सडकको स्थलगत अवलोकन गरी इन्टर ब्लक राखिएको छ । 'त्यसै त बर्खाको समय त्यसमा पनि थोरै समयमा धेरै काम गर्नुपर्ने अवस्था छ' उनले भने, 'छोटो समयमा कसरी काम सकाउने भन्नेबारे सडक विभाग, स्थानीय विकास मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयका प्रतिनिधिसँग छलफल गरिरहेका छौं ।' उनले शुक्रबार पनि यस विषयमा छलफल भएको बताए । छलफलपछि समयसीमाभित्रै खाल्डा कसरी पुरेर सक्ने भन्ने विषयमा खाका तयार पारेको जानकारी सापकोटाले दिए ।

सडकका खाल्डा पुर्न काठमाडौँ डिभिजन कार्यालय १ र २, आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय लगायतले सयभन्दा बढी कामदार परिचालन गरेका छन् । '४० जना कालोपत्रे र अन्य ढल, नाली, ग्राभेललगायत काममा खटिएका छन्,' क्षेत्रीय निर्देशक सापकोटाले भने, 'अहिले हामीलाई कामदार, रोलर, गिट्टी, एक्जाभेटर र अन्य आवश्यक सामग्री जुटाउन गाह्रो भएको छ ।'

विकासको रकम डोकोमा खन्याएर कसरी विकास हुन्छ ?

- हर्षबहादुर केसी

आर्थिक मसान्तको अन्ततिर वर्षातको समयमा कमसल कालोपत्र किन हुन्थ्यो भन्ने जनताको प्रश्न नयाँ होइन । जनताले गुणस्तरहीन कामको पटकपटक खबरदारी गरिरहे पनि त्यस्तो काम किन दोहोरिरहन्छ भन्ने अर्को चिन्ताको विषय बनेको छ । सिराहाको गोलबजार नगरपालिकामा सडक निर्माण गुणस्तरहीन भएको देखेपछि जनता नै अघि सरेर सो कार्य रोके र कालोपत्र भइसकेको पीच नै उफ्याए । जिल्ला समन्वय समिति सिराहाले गोलबजारको गोलपाकईखि दक्षिण २ सय ५४ मिटर सडक कालोपत्रे गर्न रु. ४२ लाखमा सञ्जीव निर्माण सेवालाई ठेक्का दिएको थियो । उक्त काम इस्टिमेटअनुसार नभएको देखेपछि सचेत जनताले रोकेका हुन् । जनताले गरेको सो कार्य प्रशंसनीय छ, गुणस्तरहीन काम रोक्नुपर्छ । गुणस्तरहीन सो

काम नरोकेको भए उक्त पीच महिना दिन पनि टिक्दैन । जनताले पीच गरेको भोलिपल्ट नै उक्त कार्य रोकेर राम्रो काम गरे । उक्त समाचार सञ्चारमाध्यममा आएको अधिल्लो दिन त्यस्तै एक जिल्लामा भएको पीच एक महिना नहुँदै उफ्केको या बिग्रेको अर्को समाचार बन्यो । पीच बिग्रेपछि स्थानीय जनताले हातबाटै पीच उत्काएको समेत सञ्चारमाध्यममा देखाइयो । यस्ता कार्य बग्रेल्टी हुन्छन् । कही जनता हेर्दा हेर्दै भएर बसे, कही जनताले चालै पाएनन् त कही पीच भएको दुई तीन महिना नपुग्दै बिग्रेको देखेपछि सडक विभाग र ठेकेदारको ध्यानाकर्षण गरे ।

आर्थिक वर्षको अन्त्यमा हुने काम समयमा सिध्याउने हिसाबले हतार हतारमा गरिएको हुन्छ । काममा गुणस्तरीय हेरिँदैन । गुणस्तरहीन काम भए पनि सरकारी

इन्जिनियर राम्रो अनुगमन गर्दैनन्, भए पनि वास्ता गरिँदैन । सडक विभाग हाकिम, ठेकेदार र इन्जिनियरको मिलेमतोमा गुणस्तरहीन काम गरेको हुन्थ्यो । गुणस्तरहीन काम गरेरै पदको दुरुपयोग गरेर सम्पत्ति कमाइन्थ्यो । यस कार्यमा सरकारको ध्यान पुगेको देखिँदैन । यसले विकासको नाउँमा भइरहेको बजेटबाट देशको ठूलो राजस्व खेर गइरहेको छ । काम थाल्ने भएको दुई तीन महिना नहुँदै पीच बिग्रेपछि के देशको विकास रकम डोकोमा हालेजस्तो भएन र? यसमा सरकारका मन्त्री र सत्तासीन दलका नेताहरू, जिल्ला कार्यालयका हाकिम र ठेकेदारहरू नै जिम्मेवार छन् । भ्रष्टाचारी, घूसखोर, कालोबजारी र आर्थिक अनियमितता गर्ने अपराधीहरूलाई बढावा दिने, ढाडस दिने र प्रोत्साहन गर्ने सरकार नै प्रमुख दोषी छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय

चीन-भारत सीमा विवादमा अमेरिकी हात

- निर्जला

दक्षिण एसियामा 'स्वतन्त्र' भारत वर्षदेखि 'एउटै सुरक्षा छाता' को नाममा सैनिक रूपले पाकिस्तान, नेपाल, भुटान, बंगलादेश, श्रीलङ्का र मालदिभ्सलाई समेत आफ्नो सैनिक घेराभित्र राख्न चाहन्छ। बेलायती उपनिवेशवादको अपुतालीलाई 'स्वतन्त्र' भारतले अङ्गीकार गर्न चाहेको प्रस्ट छ। तलका केही घटनाहरूले भारतको सैनिक उद्देश्य प्रस्ट पार्छ- एक, बंगलादेशको निर्माणमा भारतीय सेनाको हस्तक्षेप पहिलो उदाहरण हो। बंगलादेश र नेपालको बीचमा निर्वाध आवतजावत गर्न भारतले दिइरहेको छैन।

दोस्रो, सिक्किम एक स्वतन्त्र देश थियो, भारतले त्यसलाई आफूमा मिलायो, नेपाल र नेपाली जनताले त्यसबारे चर्को प्रतिक्रिया जनाएको स्मरणीय छ।

तेस्रो, भुटानको गृहमामिला र परराष्ट्र मामिलामा भारतको थिचोमिचोमा कैद छ र चीनसँग राजदूत स्तरको सम्बन्ध राख्न दिएको छैन। भारतले भुटानलाई नाकाबन्दीको खबरदारी गर्यो।

चौथो, नेपाललाई पनि भारतले भुटानलाई जस्तै हरेक क्षेत्रमा हस्तक्षेप गर्दैछ, नमानेमा नाकाबन्दीको हतियार प्रयोग गर्यो।

पाँचौं, श्रीलङ्कालाई पनि आफ्नो मातहतमा नआउँदा तमिल समस्यामाफर्त तीन टुकामा विभाजित गर्ने भारतले कोसिस गर्यो। भारतको सहयोगमा २६ वर्षको तालिम गृहयुद्धपछि श्रीलङ्काले शान्तिको सास फेर्ने अवसर पायो। तर आज पुनः भारतले भारत-श्रीलङ्काबीचमा पुल बनाएर श्रीलङ्कामा भारतको प्रवेश सजिलो बनाउन चाहन्छ। एक टापू देश भएर पनि श्रीलङ्काको एकतिहाइ पेट्रोलियम पदार्थ भारतमा निर्भर बनाउन चाहन्छ।

सन् १९७२ को चीन-भारत सीमा भिडन्तको बेला भारतीय नेताहरू अमेरिका र पश्चिमी देशहरूबाट उचालिएका थिए। चीन भने एसियाली र अफ्रिकी देशहरूको माझमा कुनै प्रकारको वैमनस्यता नहोस् र भर्खर स्वतन्त्र र मुक्त भएको तेस्रो विश्वका मुलुकहरूको साम्राज्यवाद र उपनिवेशवादविरोधी संघर्षलाई अगाडि बढाउन चाहन्थ्यो। तर भारतीय नेताहरू त्यसबेला अमेरिकी साम्राज्यवादको काखमा पुगिसकेको थियो। २ सेप्टेम्बर १९७२ मा 'भारतीय गुप्तचर विभागको प्रमुख सीआइएको मानिस' भन्ने शीर्षकमा बम्बईबाट प्रकाशित करंजियाको सम्पादित

ब्लिट्जमा खुलासा भएको भयो।

आज चीन संसारका सबै जनता सँगसँगै समृद्धिको बाटोमा जान 'एक क्षेत्र, एक सडक' बारे अगुवाई गरी अगाडि बढ्ने आफ्नो 'सपना' निर्माण गर्दैछ। त्यसले पूर्वउपनिवेश देशहरू र तेस्रो विश्वका मुलुकहरू र विकसित देशहरूसँग नयाँ सडक, रेल र जलमार्गबाट जोडिने र द्रुततर समृद्धितर्फ अधि बढाउने योजनामा छ। तर सबै देशले त्यस योजनाबाट संसारका विकासशील देशहरूको समृद्धिबाट तर्सिरहेका एक अति महाशक्ति पनि भित्र भित्र आतिरहेकै छ।

यसकारण भारतलाई अगाडि सारेर 'एसियालीहरू एसियालीहरूसँगै भिडाउने', पूर्व औपनिवेशिक देशहरूमा फूटको बीउ रोप्ने र पुनः विकासशील देशहरूमाथि नयाँ उपनिवेशवादी लगाम लगाउने उद्देश्य लिएर चीन र भारत बीचमा पुनः सीमा भिडन्तमा फसाउन संरा अमेरिका जाल बुन्दैछ। १९६२ मा बेलायतले भगडा लगाएको मैकमोहन लाइनभन्दा पनि पछि हटेर शान्ति कायम गर्न चीनले अगुवाई गरेको जगजाहेर छ। एसियालीहरूमाभ भगडाको बीउ रोप्नेहरूलाई शान्तिका पाइलाहरूबाट बज्रमुक्का दिनुपर्छ।

पाठक आवाज

- एनम

टियू तीन कुने-लेवोरेटरी नयाँबाटो 'नगरपालिकाभित्र नगरको हक नहुने'

कीर्तिपुर नगरपालिका वडा नं. १० अन्तर्गतको नयाँबजार टियू तीन कुने-लेवोरेटरी नयाँ सडकको बाटो छिटो बिगेकोमा सबैले चासो लिएका छन्। सामाजिक संजालमा समेत टिका टिप्पणी भएको छ।

हुन पनि हो, २ वर्ष लगाएर १० करोड खर्च गरेर बनाएको नयाँ सडक पिच १० दिनपनि टिकेन।

अहिले गाडि गुडेरै नयाँ पिच सडक लेवोरेटरीदेखि तीन कुनेसम्म नै छिया छिया भैसकेको छ।

'फोहोर गर्नेलाई भन्दा देखेलाई लाज' भने जस्तै निर्माण

ठेकेदारलाई भन्दा पनि आम नागरिकलाई लाज भैसक्यो।

यस्तो सडकको दुर्दशा हेरेर चुप लाग्ने कीर्तिपुर नगरपालिका अफ्नो लाज लाग्नुपर्ने हो। तर के गर्ने विचरा, नगरपालिका भर्खर २ महिना पुरा गर्दैछ आफ्नो नगरपालिकाभित्र नगरको हक नहुने।

सामाजिक संजाल र पत्रपत्रिकामा धेरै आलोचनालाई मत्थर पार्न कीर्तिपुरमा भएको एउटा कार्यक्रममा नगरपालिकाका प्रमुख रमेश महर्जनले, 'माथिल्लो निकायबाट सडक निर्माण कार्य गरेकोले नगरपालिकासँग कुनै सम्बन्ध नभएको' भनी हलुका ढंगले पन्छिने अभिव्यक्त दिनु

भयो।

वहाँले अबदेखि माथिल्लो निकायबाट निर्माण हुने कुनैपनि योजना नपासँग समन्वय गर्ने आग्रह गर्दै जिम्मेवारी बोध हुने बताउनुभयो।

के अब माथिल्लो निकायबाट बालुवामा पानी खन्याए सरह आफ्नो नगरमा जथाभावी काम गर्दा पनि तुलुतुलु हेर्ने र सहने मात्र ?

माथिल्लो निकायलाई कान निमोठ्ने काम गर्नु पर्दैन ? कमशल सडक बनाउनेलाई कारवाही गर्न पहल गर्नुपर्दैन। जन निर्वाचितहरू सचेत होऔं।

फोटो: अनलाइनखबर

लोक सेवा आयोगको अग्रगामी सोच

आधुनिक परीक्षण प्रविधिको प्रयोगबाट

योग्यतम व्यक्तिको छनौट ।

नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

हार्दिक श्रद्धा सुमन

स्व. पूर्ण बहादुर महर्जन

जन्मः
वि.सं. १९९०/०४/०३
स्वर्गारोहणः
वि.सं. २०७४/०४/०६

यस समूहका शुभचिन्तक एवं सहयोगी श्री मीमकुमार महर्जनका पुजनीय पिता श्री पूर्ण बहादुर महर्जन को ८४ वर्षको उमेरमा यही श्रावण ६ गते असामयिक निधन भएकोमा दुःख व्यक्त गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछौं। यस दुःखद घडीमा शोक सन्तप्त परिवारजनमा धैर्यधारण गर्ने शक्ति मिलोस् भनी हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं।

युवा खेलकुद समूह, कीर्तिपुर

हार्दिक श्रद्धा सुमन

स्व. पूर्ण बहादुर महर्जन

जन्मः
वि.सं. १९९०/०४/०३
स्वर्गारोहणः
वि.सं. २०७४/०४/०६

यस क्लवका कार्यकारी सदस्य श्री मीमकुमार महर्जनका पुजनीय पिता श्री पूर्ण बहादुर महर्जन को ८४ वर्षको उमेरमा यही श्रावण ६ गते असामयिक निधन भएकोमा दुःख व्यक्त गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछौं। यस दुःखद घडीमा शोक सन्तप्त परिवारजनमा धैर्यधारण गर्ने शक्ति मिलोस् भनी हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं।

कीर्तिपुर व्याडमिन्टन क्लव
कीर्तिपुर

पाँगाको गाईजात्रा सिकुधैं टोलबाट

पाँगा । परम्परागत रुपमा मनाइँदै आइरहेको गाईजात्रा (सापारु) यस वर्ष सिकुधैं टोलका ज्येष्ठ नागरिक दिलमाया महर्जनको स्मृतिमा निकालिने भएको छ ।

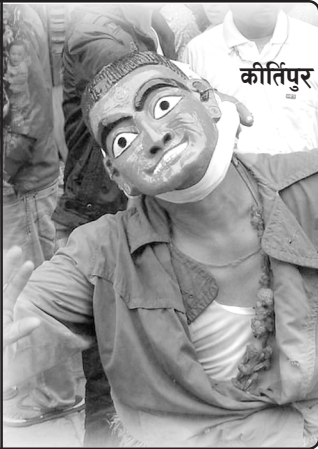
पाँगामा मृतकको परिवारले स्मृतिमा इच्छुक व्यक्तिले आयोजना गर्ने भनेर समाजलाई भनेपछि टोलका सबै दाजुभाईको सक्रिय सहभागी र सहयोगमा संचालन हुने गर्दै आएको छ ।

कीर्तिपुरमा तुँभोल टोलबाट गाईजात्राको तयारी

कीर्तिपुर । आगामी साउन २४ गते मंगलबार ने.सं. ११३७ सापारुका दिन कीर्तिपुरमा मनाइने सायाः गाइजात्राको तयारी भव्यतापूर्वक भइरहेको छ । कीर्तिपुरमा गाइजात्रा प्रत्येकवर्ष टोल-टोललाई पालो दिई आयोजना गर्दै आएकोमा यो वर्ष तुँभोल टोलको संयोजनमा चिलचो, सिंहदुवाल, थतुभोल, कुसिचा, मातखेल, दोक क्यब र अमल्सि टोलको आयोजनामा हुन लागेको

पाँगा

कीर्तिपुर

हो । गाइजात्रा मनाउन धाः बाजा प्रशिक्षण असारदेखि सुरु गरिएकोमा साउन ६ गते गथांमुगःका दिन बाघभैरव स्थानमा नित्यनाथको पुजा गरी नाच प्रशिक्षण सुरु गरिएको हो । नाच र धाः बाजा प्रशिक्षणमा स्थानीय टोलका युवाहरु सक्रियतापूर्वक सहभागी भइरहेको आयोजकले जनाएको छ ।

साउन २४ गते कीर्तिपुरको सिंहदुवाः, थतुभो,

लोहदेगः, देयपुखू, कुतुभो, पाघु, बाहिगां, कुतुसाः, समल, देवढोका, गःछे, लाय्कु, बाघभैरव र तःननि टोलमा गाइजात्राको लागि आवश्यक सम्पूर्ण सामग्री जुटाउने काम भइरहेको बताइएको छ । गाइजात्रा नाच धेंधें पापां व्यवस्थित एवं सफलतापूर्वक सम्पन्न गर्न निर्माण सामग्रीहरु व्यवस्थित गरी सहयोग गर्न सम्पूर्ण टोलबासीहरुलाई आयोजक समिति सायाः ग्वसाः खलःले अनुरोध गरेको छ ।

गर्भावस्थामा देखिनसक्ने लक्षण र समस्या

गर्भवती भइसकेपछि शुरुका केही महिना सबै महिलामा बान्ता आउने र वाकवाकी लाग्ने हुन्छ । बच्चा पेटमा बसेपछि महिलाको शरीरमा विशेष हर्मोन उत्पादन हुन थाल्छ । जुन हर्मोन महिलाहरुको सामान्य अवस्थामा हुँदैन । गर्भवती अवस्थामा बढ्ने नयाँ खालको हर्मोन शरीरका लागि नयाँ खालको भएकाले प्रतिक्रियास्वरूप बान्ता र वाकवाकीको लक्षण देखा पर्ने गरेको हो । गर्भवती भइसकेको पहिलो तीन महिना यस्तो खालको लक्षण देखा पर्छ र पछि विस्तारै त्यो हराए जान्छ । १३ हप्ता पूरा भएपछि हर्मोनको स्तर कम भएर जान्छ र बान्ता तथा वाकवाकीको लक्षण पनि कम हुन्छ ।

सामान्यतया दिनको २-३ पटक बान्ता हुन्छ र त्यसले खासै असर गरेको छैन भने गर्भवतीले नियमित कामकाज गर्न सक्छन् । तर, कतिपय महिलालाई एकदमै ज्यादा बान्ता हुन्छ । कतिसम्म भने अरु केही नखाई पानी मात्रै खाए पनि बान्ता भइरहन्छ । बान्ता रोक्ने औषधि डाक्टरको सल्लाहमा सिफारिस पनि गर्न सकिन्छ । यस्तो अवस्थामा गर्भवतीले नियमित कामकाज समेत गर्न नसक्ने भएमा अस्पताल भर्ना गरेर स्लाइनबाट पोषण लगायतका कुरा दिनुपर्छ र सामान्य भएपछि डिस्चार्ज गरी औषधि दिइन्छ ।

एक्सरेको असरले पेटमा रहेको भ्रणलाई सोभो असर गर्छ । एक्सरे हुने क्षेत्र वरपर जाने जोखिम पनि मोल्नु हुँदैन । गर्भको पहिलो ३ महिना बच्चाका अंगहरु बन्ने क्रममा हुने भएकाले बढी संवेदनशील हुन्छ । त्यसैले त्यो समयमा एक्सरे, सिटि स्क्यान नगराउँदा उत्तम हुन्छ । तर, रोगको पहिचान र उपचारको लागि गर्नुपर्ने भए नियमित चेकजाँच गरिरहेको चिकित्सकको सल्लाह अनुसार निर्णय लिनु उचित हुन्छ । बोलीचालीमा 'भिडियो एक्सरे' भनिने अल्ट्रासाउण्डले भने गर्भवतीलाई कुनै असर गर्दैन । एक्सरे जस्तै, औषधि पनि आफूखुसी जे मनलाग्गो त्यही सेवन गर्नु हुँदैन । डाक्टरको सल्लाहमा मात्रै औषधि लिनुपर्छ ।

गर्भवतीहरुलाई देखा पर्ने केही सामान्य खालका लक्षण र समस्या छन् । टाउको दुख्ने, आलस्य हुने, सुतिराख्न मन लाग्ने, रिंगटा लागेजस्तो हुने, जिउ दुख्ने जस्ता लक्षणलाई हामीले सामान्य लक्षणका रुपमा लिन्छौं । एउटा सामान्य व्यक्तिको तुलनामा गर्भवतीको शरीरमा विकास भइरहेको नयाँ जीवनका कारण कुनै न कुनै परिवर्तन देखा पर्छ । त्यही परिवर्तनका कारण मानिसमा विभिन्न लक्षण देखा परेको हो । यस्ता लक्षणहरुबाट आत्तिनु वा डराउनु आवश्यक छैन ।

गर्भवतीको हकमा पहिलो तीन महिना छिटो पिसाब लाग्नु सामान्य मानिन्छ । तर,

डा. अमृता गिरी,
स्त्रीरोग तथा प्रसूति विशेषज्ञ,
नर्भिक अस्पताल

पिसाब गर्दा पोल्न थाल्यो, पिसाब गरिसकेपछि तल्लो पेटमा दुखाई हुन्छ, ज्वरो आएजस्तो हुने, जाडो महसुस भयो भने पिसाब संक्रमण भएको हुनसक्ने भएकाले सजगता अपनाउनुपर्छ ।

शारीरिक सम्पर्कका बारेमा पनि धेरैले चासो राखेर प्रश्न गर्छन् । पहिलो तीन महिनाको अवधिमा अलि ज्यादा सतर्कता अपनाएकै राम्रो हुन्छ । नत्र अरु बेलामा शारीरिक सम्पर्कका कारणलाई मेडिकल विज्ञानले निषेध गरेको छैन । तर, सामान्य अवस्थाको तुलनामा सजगता अपनाएको राम्रो हो ।

कतिपय महिलालाई गर्भवती भएकै कारण रक्तचाप उच्च हुन सक्छ । रक्तचापको बिरामी नभए पनि २० देखि २४ हप्तापछि कतिपयमा रक्तचाप बढ्न सक्छ । यसले गर्भवतीको ज्यानै जोखिममा पार्न सक्छ । काँप्ने, बेहोस हुने लगायतका लक्षण भएमा खतरा हुन सक्छ । कोही महिला पहिलेदेखि नै विभिन्न रोगबाट पीडित हुन्छन् । छारेरोग, रक्तचाप, डाइबिटिज जस्ता रोगहरु भएका महिलाले गर्भवती हुँदा औषधि खानै हुँदैन भनेर औषधि खान चटक छडिदिन्छन् । औषधि छाड्दा स्वास्थ्य अवस्था अझै बिग्रने खतरा हुन्छ ।

गर्भावस्थामा कतिपय औषधि सेवन गर्नु नमिल्ने हुन्छ भने कतिपय सेवन गर्दा फरक पर्दैन । डाक्टरहरुको सल्लाहमा यसबारे निर्णय लिनु उचित हो । आजभोलि ढिलोगरी बिहे गर्ने चलन भएकाले बच्चा जन्माउने उमेर बढ्दै गएको छ । कतिपयलाई बिहे गर्नासाथ बच्चा जन्माउन हतारो गर्नुपर्ने हुन सक्छ । २०-२१ वर्ष नाघेपछि सामान्यतया महिला गर्भवती हुन परिपक्व हुन्छन् । बच्चाको योजना बनाउन उमेरको अधिकतमको सीमा तोक्न त असम्भव होला तर बढी उमेरमा जोखिम हुने सम्भावना बढ्दै जान्छ । ३० वर्ष नाघेपछि केही असजिलो हुनुका साथै जोखिमको सम्भावना पनि बढेर जाने हुन्छ ।

गर्भवती हुनुअघि महिलाहरु मानसिक रुपमा तयार हुनु ज्यादै महत्वपूर्ण कुरा हो । बिहे भएको दुई महिनामै गर्भवती हुने महिलालाई नयाँ घरमा 'एडजस्ट' हुन कठिनाई हुन सक्छ । गर्भवतीलाई घरमा शान्त र सकारात्मक वातावरण आवश्यक पर्छ । परिवारमा भ्रैङ्गगडा र कचकच हुने साथै सहयोगको वातावरण छैन भने रक्तचाप बढ्ने, गर्भपतन हुने, महिना नपुगी व्यथा लाग्ने सम्भावना रहन्छ । त्यसैले गर्भवती भएको घरको पारिवारिक वातावरण एकदमै शान्त, सौहार्द,

सकारात्मक, रमाइलो खालको हुनु महत्वपूर्ण पक्ष हो ।

गर्भवती भइसकेपछि सन्तुलित आहारमा ध्यान दिन एकदमै जरुरी छ ।

गर्भवती महिलालाई सामान्य अवस्थामा जस्तो आहारले पुग्दैन । वैज्ञानिक दरले नै हिसावकिताव गर्दा नियमित दुई हजार किलो-क्यालोरीको आहार छ भने कम्तिमा ३५० किलो-क्यालोरी थप्नुपर्ने हुन्छ । त्यसैले पहिलो महिनादेखि नै नियमित आहारको करिव एक चौथाई हिस्सा थप्न सुझाव दिने गरिन्छ । सन्तुलित आहार पनि उत्तिकै आवश्यक छ । विशेषगरी गाउँघरतिर साग र भातमात्रै ज्यादा खाएर बस्ने तर अरु खाने कुरामा वास्ता नगर्ने चलन छ । यसले शरीरलाई आवश्यक पर्ने सबै खालका पोषणहरु पुर्‍याउन सक्दैन । कार्बोहाइड्रेट, प्रोटीन, फ्याटका साथै भिटामिनहरुको सन्तुलन हुनेगरी आहार दिनुपर्छ । गर्भवती महिलाहरुले फलफूल र सागसब्जी प्रसस्त खानुपर्छ । किनभने भिटामिनको मुख्य स्रोत हरियो सागपात नै हो ।

गर्भवतीहरुले घरको सानोतिनो सामान उठाउँदा केही फरक पर्दैन । तर, गह्रौं खालका सामान उठाउँदा र सार्दा भने शरीरमा असर पर्न सक्छ । गह्रौं चिज उठाउँदा गर्भपतन हुने सम्भावना रहन्छ । कुनै मानिसको काम नै गह्रौं सामान उठाउने खालको छ भने त्यसले समस्या देखा पार्न सक्छ । ज्यादा शारीरिक परिश्रम गर्ने महिलालाई ६-७ महिनामै व्यथा लाग्ने हुन सक्छ । दिनभरमा ८ घन्टाभन्दा बढी उठेर काम गर्नु जोखिमपूर्ण मानिन्छ ।

कामकाजी गर्भवतीहरुले राम्रो र सुरक्षित सडकमा स्कुटर चलाउँदा केही फरक पर्दैन । तर, नेपालमा खाल्डाखुल्डीयुक्त सडक ज्यादा भएकाले गर्भमा असर पर्न सक्छ । यस्तो अवस्थामा साल छुट्टिने, रक्तस्राव हुने र बच्चा खेर जाने सम्भावना एकदमै बढी हुन्छ । स्कुटर नै नचलाउनु भन्ने सुझाव कसरी दिनु ? तर खाल्डाखुल्डी र भीडभाडयुक्त सडकमा नचलाएको राम्रो । दुईपाङ्गे सवारीसाधनको पछाडिपट्टि बसेर यात्रा गर्नेहरुका लागि पनि यही कुरा लागू हुन्छ । तुलनात्मक रुपमा सजिलो हुने भएकाले चारपाङ्गे सवारीसाधन सुरक्षित मानिन्छ । तर, लामो दूरी यात्राका लागि सिफारिस गरिँदैन ।

हनुमाटघाट टाउनप्लानिङ्गमा सफाई कार्यक्रम

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर जग्गा एकीकरण उपभोक्ता समाजको आयोजनामा यही साउन १४ गते हनुमानघाट टाउनप्लानिङ्ग क्षेत्रमा सफाई कार्यक्रम हुने भएको छ ।

कीर्तिपुर नगरपालिका वडा नं. ७, ८ र ९ समेटिएको सो प्लानिङ्ग क्षेत्रमा सफाई कार्यक्रममा स्थानीय जनसमुदाय,

कीर्तिपुर नगरपालिका, प्रहरीको संयुक्त रुपमा शनिबार विहान ७ बजे हनुमानघाटमा भेला भई सफाई अभियान थालिने समाजका सचिव शेखर ङंगोलले सहिदलाई बताउनुभयो ।

प्लानिङ्ग क्षेत्रमा बस्ती विकाससँगै फोहोर पनि बढेकोले सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना जगाउन निरन्तर सफाई कार्यक्रम

गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई ध्यानमा राखी १४ गतेबाट अभियानको रुपमा थालिने भएकोले वातावरण स्वच्छ राख्न सम्पूर्णलाई सहभागी हुन पनि समाजले आग्रह गरेको छ ।

स्मरणीय छ, नयाँ गठन गरिएको उपभोक्ता समाजमा राममान सिंहको अध्यक्षतामा १० सदस्यीय कार्य समिति रहेको छ ।

निर्वाचन क्षेत्र निर्धारण आयोग गठन आयोगलाई २१ दिन समय

काठमाडौं । सरकारले पूर्वन्यायाधीश कमलनारायण दासको नेतृत्वमा निर्वाचन क्षेत्र निर्धारण आयोग गठन गरेको छ । मन्त्रिपरिषदको बिहीबार बसेको बैठकले प्रदेश र संघीय संसदको निवर्वाचन क्षेत्र निर्धारण गर्न ५ सदस्यीय आयोग गठन गरेको हो । आयोगको सदस्यमा माधव अधिकारी, विश्वकल्याण पराजुली, गणेशराज कार्की छन् भने सदस्य सचिव योगेन्द्र शर्मा पौडेल छन् ।

स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको सदस्य बनेर काम गरिसकेका अधिकारी भूगोलविद् हुन् भने कार्की समाजशास्त्री हुन् । आयोगले २१ दिनभित्र प्रतिवेदन बुझाउन भनिएको सरकार प्रवक्ता एवं अर्थमन्त्री ज्ञानेन्द्रबहादुर कार्कीले जानकारी दिए । निर्वाचन सम्पन्न गर्न संवैधानिक व्यवस्थाअनुसार यो आयोग गठन भएको छ । 'यसले २१ दिनभित्र प्रतिवेदन बुझाउनु

पर्नेछ' उनले भने । आयोगका सदस्य माधव अधिकारीले भने २१ दिनमा प्रतिवेदन बुझाउन कठिन हुने बताएका छन् । उनले भने, 'एक दुई हप्ता तथ्याङ्क संकलनको लागि नै चाहिन्छ होला । २१ दिनमा सबै काम गर्न गाह्रो छ । हामी प्रयास गर्छौं ।'

संविधानअनुसार संघीय संसदको १६५ निर्वाचन क्षेत्र हुनेछ भने एक संघीय निर्वाचन क्षेत्रमा दुई प्रादेशिक निर्वाचन क्षेत्र रहनेछ ।

कार्यक्रममा एसईई उत्तीर्ण विद्यार्थीलाई मायाको चिनो, कक्षागत उत्कृष्ट तीन जनालाई पुरस्कार र विद्यालयमा सामाजिक सद्भाव ने पालीको स्वभाव शीर्षक वादविवादमा उत्कृष्ट तीन जनालाई पुरस्कार प्रदान गरेको थियो ।

एसईई उत्कृष्ट निरमाया तामाङ्गलाई नगद रु.६५००।- र दोस्रो हुने सजिव बललाई रेणुलालका बुबा 'स्व.विश्वलाल महर्जन स्मृति' पुरस्कार प्रदान गरिएको थियो ।

मन्त्रिपरिषद.....

खानेपानी तथा सरसफाई) रहनुभएको छ ।

त्यस्तै, नेकपा (माओवादी केन्द्र) बाट गिरिराजमणि पोखरेल (स्वास्थ्य), टेकबहादुर बस्नेत (सामान्य), शिवकुमार मण्डल (आपूर्ति), महेन्द्रबहादुर शाही (ऊर्जा) र आशा कोइराला (महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण), सन्तकुमार थारु (पशुपंक्षी विकास), नेपाल लोकतान्त्रिक फोरमबाट जितेन्द्र देव (संस्कृति, पर्यटन